

Az ítéltábla pártfogó ügyvéd által képviselt **felperesnek** jogtanácsos által képviselt **alperes** ellen **közigazgatási jogkörben okozott kártérítés** iránt indított perében, a Vas Megyei Bíróság 2011. június 7. napján kelt 18.P.20.710/2010/25. számú ítéletével szemben, a felperes által 27., 29. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az Állam által viselendő kereseti illeték 360.000.-(Háromszázhatvanezer) forint.

A feljegyzett 360.000.-(Háromszázhatvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az Állam viseli.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a felperes a fellebbezési eljárásban teljes egészében peresztes lett.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében 6 millió forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Követelését arra alapította, hogy a fogvatartása alatt az alperes által ismert betegsége ellenére nehéz fizikai munkát kellett végeznie, mely az egészségét veszélyeztette. Ezen túlmenően 2008. április 28-tól az év végéig nem volt megfelelő az ellátása, ugyanis nem volt ruhacsere, formaruházatát saját maga mosta, és csupán egyetlen nadrágot kapott, továbbá nem mindig volt kéthetente ágyneműcsere.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Megítélése szerint az alperes enyhe megbetegedése nem indokolta a munkából való leváltását, a szükséges folyamatos orvosi kezelést, illetve ellenőrzést megkapta. Az intézet megnyitása utáni hónapokban a mérethiányos ruházat miatt ruhacserét érintően volt fennakadás, de a tisztítás biztosított volt, a felperes panaszt írásban nem jelentett be.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 180.000.-Ft perköltséget.

Megállapította, hogy a felperes teljes egészében pervesztes lett, így a pártfogó ügyvédi díjat az állam viseli, míg a 300.000.-Ft felmerült illetéket és a 70.000.-Ft szakértői költséget az állam viseli.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a felperest, mint fegyház fokozatú elítéltet 2008. április 28-án szállították a működését akkor megkezdő **Helység 1-i** Országos Büntetésvégrehajtási Intézetbe. Egészségügyi befogadására április 29-én, munka alkalmassági vizsgálatára június 18-án került sor. A felperes ekkor panaszt nem említett, gyógyszert nem szedett, így bármilyen, az intézetben adható munkára alkalmasnak találták. A felperes az aranyeres panaszával 2008. szeptember 24-én jelent meg először az alperesnél, gyógyszeres kezelést kapott, panaszai javultak. 2008. december elejétől 2009. január 30-ig ténylegesen 14 napon keresztül nehéz fizikai munkát végzett a "A" Kft-nél, decemberben ismét aranyeres panaszokkal jelentkezett, 2009. január 6-án a "B" Kft. **Helység 1-i** Egészségügyi Központban vizsgálták és elsőfokú, igen enyhe aranyeret állapítottak meg nála, melyre kúpot kapott. 2009. január 30-án nem vonult ki dolgozni, ezért a munkából leváltották. 2009 áprilisában jelentkezett még aranyeres panaszokkal, melyre kúpot kapott.

Az ítéleti tényállás szerint az alperesi intézet megnyitása után hónapokig a rendszeres ruhacsere biztosításában fennakadások voltak. A felperes bizonyíthatóan csupán egyetlen formaruhát, illetve munkaruhát kapott. A formaruhát a felperes többször maga mosta ki. Az alperesnél a tiszta ruha átvételét igazoló aláírásívek gyűjtésének elrendelésére csak 2009 májusától került sor. Ruházattal, illetve ágyneművel való ellátását érintően a felperes az alperesnél történt fogvatartása során írásban nem élt panasszal.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a 6 millió forint iránti kárigényét az alperes 2010. június 21-én kelt 55-22-231/5/2010. számú határozatával elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokolásában kiemelte, hogy az 1979. évi 11. tvr. (Bvtvr.) 45. § (2) bekezdése szerint gondoskodni kell az egészséges és biztonságos munkavégzésről, a 46. § (1) bekezdése szerint az elítélt részére egészséges és kulturált elhelyezést, megfelelő étellemezést és formaruhát kell biztosítani. A 6/1996.(VII.12.) IM. rendelet 149. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az elítélt használatára kiadott ruházat rendszeres tisztítása és karbantartása az intézet feladata.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint nem róható fel az alperesnek, hogy 2009. január 30. előtt nem váltotta le a felperest az "A" Kft-nél való munkavégzés alól. A per egyéb adataival összhangban álló aggálytalan szakvélemény szerint a fizikai munkavégzésre való alkalmasságát nem érintő aranyeres megbetegedés nem akadályozta az alperes munkáltatását, megbetegedése nem a munka végzésének következménye, a munkavégzés egészségromlást nem okozott. Erre figyelemmel sem kár, sem alperesi jogellenes magatartás nem állapítható meg. Utalt arra is a bíróság, hogy a felperes maga sem hivatkozott arra, hogy a beszerzett szakértői vélemény téves megállapításokat tartalmazna, a szakvélemény felülvizsgálata tehát nem szükséges, a felperes erre irányuló bizonyítási indítványát elutasította.

A ruházattal, illetőleg ágyneművel való ellátás körében a bíróság értékelte azt a felperesi előadást, valamint a tanúk egy részének vallomása alapján megállapítható körülményt, hogy a formaruha tisztítására, mosására az elítélteknek lehetősége volt. A peradatok alapján nem

lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy a felperes tekintetében a ruházat és az ágynemű cseréje, illetve mosása milyen időközönként valósult meg. Értékelte, hogy a felperes ezzel kapcsolatosan a kifogásolt 2008-as időszakban panaszt írásban nem terjesztett elő, ugyanakkor a tiszta ruha átvételét igazoló ívek gyűjtésének elrendelésére csak 2009 májusában került sor.

Az alperesi adminisztráció hiányában, és azon alperesi elismerő nyilatkozatra figyelemmel, hogy a ruházati ellátás területén voltak problémák, a bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes részéről jogellenes magatartás állapítható meg, de megítélése szerint ez nem vagyoni kártérítési igényt nem alapoz meg, hiszen megállapítható, hogy a formaruha és a munkaruha mosása rendszeres volt, erre a fogvatartottnak lehetősége volt. A ruházattal, ágyneművel kapcsolatos nehézségek hátrányosan érinthették ugyan a felperes komfortérzetét, de emiatt az életminősége hátrányosan nem változott, személyiséget romboló testi vagy lelki trauma kialakulására nem került sor. Az életminőség olyan jellegű hátrányos megváltozása nem következett be, amely nem vagyoni kártérítés eszközét igényelné.

A felperes fellebbezésében az ítélet keresete szerinti megváltoztatását kérte. Osztotta az elsőfokú ítélet azon megállapítását, hogy a tisztaruha biztosítása, karbantartása és az ágyneműk tisztítása nem volt kielégítő a sérelmezett időszakban, ugyanakkor helytelennek ítélte azt az ítéleti következtetést, hogy ez ne adna alapot a nem vagyoni kártérítés iránti igény érvényesítéséhez. A 6/1996.(VII.12.) IM. rendelet 149. § (3) bekezdésében foglalt előírások megsértése az alperes részéről megállapítható, mindemellett köztudomású, hogy a büntetvégrehajtási intézetbe való bekerülés már önmagában is nagy lelki megterhelést, traumát okoz az ember személyiségében, így a mindennapi élet apróbbnak tűnő kellemetlenségei a börtönviszonyok között hatványozottan hatnak. A jogsértő állapot mintegy egy évig állt fenn. Az a körülmény, hogy a zárkában volt lehetőség mosni, a perben nem releváns. Ilyen megoldásra a hivatkozott IM. rendelet 149. § (6) bekezdése legfeljebb a saját ruházat hordásának engedélyezése esetén ad lehetőséget. A fellebbezés hivatkozott "C" tanú vallomására, ez alapján megállapítható, hogy az IM. rendelet 149. § (1) bekezdésében foglaltakkal szemben a formaruha lealacsonyító, illetőleg megalázó („retkes”) volt.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, a beszerzett peradatok okszerű és logikai ellentmondástól mentes mérlegelése útján helyes tényállást állapított meg. Az 1979. évi 11. tvr. 45. és 46. §-ának, valamint a 6/1996.(VII.12.) IM. rendelet 149. §-ának és a Ptk.339. § (1) bekezdésének helyes alkalmazásán alapuló döntésével és annak indokaival az ítéltábla maradéktalanul egyetértett, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel csupán az alábbiakat emeli ki.

A felperes követelését egyrészt az egészségi állapotával össze nem egyeztethető munkáltatására, másrészt a ruházat rendszeres tisztítására irányuló alperesi kötelezettség megsértésére alapította. Keresete nem vagyoni kártérítés megtérítésére irányult.

A nem vagyoni kártérítési kötelezettség alapja a személyiségi jogsértés által okozott hátrány, érdeksérelem.

A felperesnek tehát a perben azt kellett volna bizonyítania, hogy a kifogásolt alperesi magatartás a személyiségi jogait sértette, és ezzel okozati összefüggésben őt olyan hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez a nem vagyoni kártérítés megítélése indokolt.

A perben beszerzett és aggálytalan szakértői vélemény alapján helytállóan jutott arra a megállapításra az elsőfokú bíróság, hogy az alperes enyhe fokú aranyeres megbetegedése nem a kifogásolt munkavégzés következménye, és a munkavégzés további egészségromlást sem okozott a felperesnél. E körben tehát az alperes részéről jogellenes magatartás nem valósult meg, a felperesnél személyiségi jogsértés nem állapítható meg.

Az elsőfokú ítélet nem vitatott megállapítása szerint az alperest az elítélteknek kiadott ruházat rendszeres tisztítása és karbantartása tekintetében mulasztás terheli, az irányadó időszakban nem tett eleget maradéktalanul a 6/1996.(VII.12.) IM. rendelet 149. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségének. A peradatok, köztük "C" tanú és a felperes nyilatkozata kétséget kizáróan alátámasztják ugyanakkor, hogy az elítélteknek lehetőségük volt ruházatuk tisztántartására, a felperes is saját maga gondoskodott a ruházatának tisztításáról. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyes következtetésre jutott annak megállapításával, hogy a jogsértő alperesi magatartással okozati összefüggésben nem változott a felperes életminősége hátrányosan, a személyiségét romboló testi vagy lelki trauma kialakulására nem került sor, így a nem vagyoni kártérítés megítélése nem indokolt.

Az a körülmény, hogy a felperes és társai maguk mosták az alperes helyett a ruházatukat, önmagában nem ad alapot a nem vagyoni kártérítésre, nem teszi lehetővé önmagában a személyiségi jogsértés megállapítását, a saját ruha tisztítása sem az egészséghez fűződő jogában, sem pedig emberi méltóságában nem sértette a felperest. Az alperes mulasztása tehát személyiségi jogsértést nem valósított meg, a felperes pedig maga sem állított és nem is bizonyított olyan hátrány bekövetkezését, amely a javára nem vagyoni kárpótlás megítélését indokolná.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253. § (2) bekezdése alapján - az állam által viselendő kereseti illeték összegét érintő pontosítással - helyben hagyta. Utóbbinak alapjául az szolgált, hogy a 6 millió forintos kereseti követelés és az Illetéktörvény 42. § (1) bekezdés a.) pontjában foglalt rendelkezés szerint megállapítandó illetékhez képest az elsőfokú bíróság kevesebb feljegyzett kereseti illeték viseléséről rendelkezett. Ennek korrigálására a Pp.253. § (3) bekezdésének utolsó fordulata biztosított eljárásjogi lehetőséget.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp.78. § (1) bekezdése, továbbá a 86. § (2) bekezdés utolsó fordulata és a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak a feljegyzett kereseti illetéket. A pártfogó ügyvéd által képviselt felperes másodfokú eljárásban való teljes pervesztességére irányuló rendelkezés a Pp.87. § (2) bekezdésén alapszik.

Az alperes a másodfokú tárgyaláson nem képviseltette magát, a felperes fellebbezésére a tárgyalás berekesztéséig és a másodfokú ítélet kihirdetéséig ellenkérelmet sem terjesztett elő, így az ítélet tábla mellőzte a felperes másodfokú jogtanácsosi munkadíjban való marasztalását.

Győr, 2012. április 2. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó